

naj vlada našo narodnost zagovarja in krepi, ker če nas ponemčijo ali ponemčurijo, bi se z nemštvom tudi lahko na našli enake ljubezni do Prusije.

Zdaj nam naj še kdo očita, ako pobijamo načela naših nemških liberalcev in nemškutarjev, kajti ravni ti so podavači onih veliko-nemcev na severu. Avstrija bi nam morala velikoveč hvala biti, če jim včasih krinko raz obraza potegnemo.

Gospodarske stvari.

Dobro je strnišče brž po žetvi preorati.

Da je dobro in koristno strnišče brž po žetvi preorati, o tem so kmetovalci že davno prepričani. Vendar pa se nahaja o tem še mnogo krivih misli, ki jih hočemo v tem stavku pojasniti in njih škodljivost kolikor mogoče dokazati. Na Angleškem so se že z davna poprijeli načela, da z vsakim dnevom, ki strnišče nepreorano leži, naraščajo težkoče nad tlenega obdelovanja in se zmanjšujejo nade na dobri pridelek naslednje posejave.

Te težkoče zadevajo najbolj trebljenje polja škodljivega plevela, strdenje prsti, katere preoranje od dne do dne težavnejše postaja, in pa slednjič tudi izgubo mnogih redivnih snovi v zemlji.

Ako se njiva brž po žetvi preorje, se primora tako izpadlo plevelovo seme, da začne kaliti in tako se omogoči, da se, ko je nekoliko poraslo, z brano povleče in tako vniči. Zajedno se pirnica izdere, na površje spravi in posuši, na kar se lahko z brano z njive odpravi. Razun tega se tudi strn s prstijo pomeša, kjer strohni in se v gnojilo spremeni. Ako se navedenim haskom še pridenejo vse iz predzimne obdelane zemlje izvirajoče koristi, katere že skoraj vsakdo zna, namreč vplivanje mraza na zemljo, tako so dobri nasledki iz preoranja strnišča tako očitni, da se lahko vsakdo o njih prepriča.

Pri predzimni obdelavi zemlje gre poglavito za to, da se zemljišču kolikor mogoče površje poveča, da se zemlja tako rodovitnim vplivom vremenskim toliko bolj izpostavi. Na prvo marljivo obdelovanje naj sledi drugo s globoko brazdo in potem ostane njiva v nepovlečeni brazdi do prihodnje spomladi. Zdaj se njiva samo povlači in ni je treba zopet preorati. Dvojna korist se po takem obdelovanju gotovo doseže. Gornja prstena plast poslednjega leta s strmijo pomešana in če se je gnojilo, tudi gnoj je pod zemljo spravljena, spodnja še čvrsta brazda pa je na vrh djana, tako, da more svitloba, zrak, toplota, mraz in volhkota bolje in lažje v njo vdirati in tako razkrojitev dovršiti. Tako postane prstna meča

skozi zimo rahlejša, kar tudi najtrše delo z najboljšim poljskim orodjem doseči ne more.

Ta rahlost prstena, ki jo navadno prsteno godnost imenujejo, nareja zemljo sposobno vse pline, ki se v nji narejajo, v sebi zadržati, pa tudi druge potrebne pline iz zraka v se vleči in v sebi zadržati. Vrh tega obdrži tako obdelana zemlja dalj časa sprejeto pozimno vlogo v sebi, se po vrhu prej osuši in se tedaj more spomladi pri vgodnem vremenu tudi prej obsejati.

Kako pa je nasproti z zemljiščem, katero se jeseni po žetvi ni preoralo?

Prvič se njive, ki so se še le spomladi preorale in obdelale, spomladi ne morejo tako kmalo obdelati in dosti zaran obsejati. In vendar je rano spomladno obsejanje v nekaterih krajih jedini pogoj dobrega pridelka. Mnogokrat se ravna tudi krivo, da se druga brazda ravno tako globoko požene, kakor prva, da toraj vse plevelno seme, ki se je pri prvem oranju podoralo, zdaj zopet na vrh vrže in če je vreme ugodno, celo njivo preraste in se lepemu pridelku vse upanje odvzame. In ako se pomisli, koliko dela in truda je mnogokrat treba zapleveljeno njivo zopet plevela otrediti, bode se toraj lahko spoznalo, kako malo bode taka obdelava svoj namen dosegla.

Proti žizkom.

Pravijo, da so mravlje smrtno sovražnice žizkom. Ako je v kakem gumnu ali kašti kaj žizkov, treba je mravelj v te kraje. Vsuje se celo mravljišče na gumno. Mravlje prenapadejo žizke in ti, prej ko morejo, poberejo šile in kopita.

„P. L.“

Sejmovi. 3. avgusta: pri sv. Lenartu v slov. gor.; 4. avg.: pri sv. Iju v Šal. dolini, na sv. Gori; 6. avg.: v Loki, Lembergu, Ptuj, Trbovljah, pri sv. Trojici v Halozah.

Dopisi.

Iz Središča. (Narodna veselica v proslavo sv. Cirila in Metodija). Naše bralno društvo „Edinost“ je priredilo v proslavo slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metodija pod milim neбом lepo veselico, ki nas je glede izbranega programa in navdušene obilne vdeležbe zares iznenadila. Predpoldan je društveni mešani zbor pel pri sv. maši in popoldan pri veselici tako dobro, da se tako le po utemeljenih vajah peti zamore; tudi možki zbor ter četverspev se je dobro obnesel. Akoravno prostor, kjer se je veselica vršila, ni bil posebno primeren, vendar je društveni odbor to popravil z lepim okinčanjem, z zastavami, z odrom in večerno razsvitljavo tako ugodno, da se je povprek le hvala slišala. Slavnostni go-

vor (g. Šinko) je bil izvrsten in deklamacija „Slava sv. Cirilu in Metodiju“ (g. Vogrinec) je celo dopadala; tudi g. društveni predsednik s pozdravom bil je na svojem mestu. Zvečer, po programu, ko se je občinstvo začelo prosto gibati, je bila zares ljudska veselica. Tukaj se je igralo, tam se sukalo, tukaj se so vršili govori in napitnice, tam pelo, tukaj šetalo, tam pilo in jelo; ta živahnost občinstva je na vsakega nepopisljivo upljevila. Še le, ko je solnce vzhajalo, smo se ločili z nado, da bi se kedaj spet pri taki dobro urejeni veselici sešli. Da pa se je ta veselica tako izborna, tako sijajno izvršila imamo se zahvaliti našim gostom iz drugih župnij. Kakor sploh, so se tudi zdaj sosedni Ormožani v lepem številu vdeležili; obiskali so nas tudi gostje od Svetin, sv. Bolfanka ter kmetovalci iz vseh sosednih občin. Posebno pomenljiva pa je ta veselica bila zagadel, ker so se vdeležili brati Hrvatje in Medjimurci z odlično gospodo. Hvala vsem!

Od sv. Urbana pri Ptui. (Novi zvon.)

Dne 20. junija t. l. nam je zvonar g. Denel v Mariboru semkaj spravil novi zvon, ki tehta blizu 19 centov. — V nedeljo na dan sv. Alojzija smo ga slavno v zvonik potegnoli, kjer nam vsak dan lepo poje. — Željno smo farani pričakovali slišati glas novega zvona; želja se nam je po kratkem delu spolnila; od veselja so se skoro vsi navzoči solzili, ko se je zvon prvokrat zglasil. Gotovo se reče: da je novi zvon olepšal staro zvonjenje, tedaj imamo zdaj prav lepo zvonjenje. — Hvalo in zahvalo toraj izrekamo javno č. g. župniku, kateri so nam s pomočjo cerkv. ključarjev ta krasni zvon oskrbeli. Z veseljem smo farani za plačilo zvona skrbeli in še smo tudi z večim veseljem pripravljeni, za četrti mali zvon, kateri nam bo četrto zvonjenje olepšal, potrebno plačo spraviti. G. zvonarju še pa posebej zahvalo izrekamo zato, ker je delo izvrstno izpeljal, toraj ga vsem faranom javno priporočamo.

Iz Šalince pri Ljutomeru. Ko sem prebral odgovor g. nadučitelja iz Ljutomera na moj dopis v „Slov. Gospodarju“ br. 26 meseca junija, sem kmalu iz miznice potegnil rovaš in ga pregledal; našel sem še marsikaj tam zarezanega, pa hočem ga za zdaj položiti na staro mesto, da ga drugikrat zopet najdem, ako bo potrebno. Na rešeto hočem le dvoje djati iz odgovora, ki se z mojimi logičnimi mislimi ne zлага, in to naj bo za razjasnilo g. odgovorniku. G. učitelj, Vi ste tam omenili, da iz dveh pevcev, katere ste podučevali v začetnih vajah in katera sta to storila iz lastnega interesa, ne more obstati možki zbor. Do dveh tudi znam jaz šteti, pa tudi to mi je znano, da sta za hrbtom Vaših dveh podučevancev še bila dva druga vajena nemška pevca, in Vi ste jim hoteli pomagati do zbora, saj ste tudi Vi v tem

nemškem zboru, tako mi je moj prijatelj poročal, popevali. — Na koncu svojega odgovora ste rekli, da ostanete tak, kakor ste bili do zdaj, to se zopet z mojo doslednostjo ne zлага. Odgovorim Vam: bodite popolnoma naš, ali pa odločno drugih. Napol kuhana jed ne diši, pa tudi ni zdrava. Ako bo potrebno, potegnem pa svoj rovaš zopet na svitlo.

Od sv. Martina na Paki. (Čitalnica. Krajni šolski svet.) Tukaj smo hoteli osnovati čitalnico. Osnovni odbor bil je že izvoljen, da bi sestavil pravila in jih predložil c. k. vladi v pregled in potrjenje. Tudi izmed ljudstva jih je že veliko izreklo željo da bi pristopili kot udje k društvu. Ali zdaj se vzdigne cela tropa nemčurjev in nemškutarjev, kateri vpijejo: „joj! čitalnice ne; nemštvo je pri nas že tako na slabem“. Narodnjaki Slovenci! nikar se ne plašite pred nemčurji, kateri vpijejo zato, ker se bojijo, da ne bi Slovenci nekoliko napredovali in prišli do višje izobraženosti. Kakor je za otroke potrebna šola, ravno tako je za odrasčene ljudi potrebna čitalnica, kajti kdor nič ne čita, tudi nič ne ve. Otrok, kedar iz šole stopi čez nekaj let že veliko pozabi in ako potem ne čita podučnih knjig in časopisov, ne more nikdar značajan človek biti. Na delo narodnjaki! Ljubi Slovenci, delajmo za blagor svojega naroda, da se enkrat vsi zavemo svojih pravic in tako pridemo do enakopravnosti, katero drugi narodi že davno uživajo. — Krajni šolski svet pri sv. Martinu na Paki še zmiraj nemški uraduje v kljub slovenskemu prebivalstvu. Saj pravih Nemcev tukaj ni, kateri bi svoje otroke pošiljali v dotično šolo. Možje Slovenci, kateri sedite v odboru vzdramite se in uvedite slovensko uradovanje, nemškutariji mora enkrat konec biti. Sedaj je že skrajni čas! —

Od sv. Ane v Slov. goricah. (Metodijeva svečanost.) Tudi tukaj na obalah nemškega morja napravili smo slovesnost v čast tisočletnega spomina smrti sv. Metodija. Vkljub silnemu vetru so fantje na štirih gričih užgali lepe krese in slišalo se je milodoneče „trijančenje“ zvonov; visoki zvonik krasile so lepe zastave: 4 slovenske trobojnice, 2 štajerski in 1 cesarska. Pred prvo službo božjo se pa ljudje zbirajo pri Šumanovi kapeli v lepem številu, da počaste sv. Cirila in Metodija, katerima v čast je ta kapela postavljena, in pred katero so fantje postavili slavolok z napisom, narejenim iz cvetlic: „Živel tisočletni spomin smrti sv. Metodija;“ slavolok krasilo je 6 trobojnic. Preč gosp. duhovniki pridejo tudi h kapeli in tamkaj začnejo moliti, ter se potem mej veseljem „trijančenjem“ in petjem v čast slovenskima blagovestnikoma podamo v cerkev, kjer je bila sv. meša v čast sv. Cirilu in Metodiju, mej katero je njima v čast organist s pevkinjami zapel pesen.

Potem je imel č. g. kaplan slavnostno pridigo o tisočletnem spominu, ter je navdušeno razlagal pomen letošnjega leta in romanja na slavni Velehrad. Tako smo torej preživeli ta veseli dan, dan, kateri je za me in mnoge bi rekel, najveselejši; hvala lepa vsem ki so k temu kaj pripomogli.

A. V.

Iz Konjiškega okraja. Potrebno se nam vidi danes nekatere možakarje: posilinemce in petolizce Konjiških nemčurjev nekoliko popraskati. V obče rečemo, sram naj bo vse tiste nemškutarje našega okraja, ki so za Judežvo plač: nemčursko pogostenje, njihovo žganje, pivo, vino in golaš prodali svoj glas pri zadnjih državnoborskih in občinskih volitvah in s svojim glasom vred tudi narodno poštenost svojo in svojega naroda blagostanje. Drugi so spet bili strahopetneži, ki so, da ne bi zgubili vražjega prijateljstva Konjiških nemčurjev, kakor beguni zapustili vrste boriteljev za slovenskega naroda slavo in pravo, ter hopnili v nemčurski koš. Obojnim izdajalcem sramota! Izmed odpadnikov pa hočemo danes dva posebno nekoliko pobožati. Eden je sin poštene in prej zmiraj narodne, povsod čislane rodbine. Mož že sivih las, toraj tudi s potrebno izkušnjo in pametjo obdarjen, če bi se po njih ravnati hotel. Pa glejte on si misli da je večja čast nemčurjem pete lizati, se od njih „Herr“ in „gospod“ titulirati pustiti, proti svojemu in svojih pridruženih, ki so najhujši sovražniki slovenskega roda poprek, kmeta še pa posebno, glasovati. Se bote, mož, še le tudi takrat spreobrnili, ko se bote v jamo zvrnili? Ne mislite, da se ravno pipljemo za Vas, pa sami bi znati mogli, kaj Vam zdrava pamet in narodna poštenost velewa. Patron vseh nemškutarjev in nemčurjev nesveti črni Lucifer pa se Vas tudi ne bo vstrašil, če mu kako nemško zakrožite, ako mu pridete kedaj v pest. Vaš sodnik, ki Vas bo enkrat sodil, pravi: Kdor ni z menoj, je zoper mene. Cigar prijatelji in pomagači pa so nemškutarji in nemčurji, vsak otrok, ki do pet šteti zna, že dan danes ve. Toraj premislite si nekoliko, če hočete poštenjak in kristjan biti in ostati in enkrat mirno umreti. Za drugega, ki ga danes imamo na rovaši, se pač nikako ne pipamo, on je človek, ki ga najdemo povsod, ki se kaka nemčurska ali nemškutarska „župa“ v Konjiškem okraju skuha. Na tega kričaća smejo naši nemškutarji in nemčurji pač ponosni biti, Bog jim ga blagoslovi! Če bi se od katerega naših narodnjakov take „žmahne“ pripovedovale, kakor od njega že vrabci na vseh strehah čivkajo, bi ga pač pustili lepo pozdraviti in mu povedati naj raji pristopi nemškutarjem; takih ljudi v našem taboru ne maramo. On pa si je med drugim enkrat silo prste opeknel, v najnovejem času. Prišel je eno nedeljo v sosednji Špitalič; tam je, kakor priče pravijo, v Zajcklošterški

krčmi 16 litrov na „porgo“ natočiti dal, potem pa s svojim hlapčičem in konjičem, ki je ta čas „cigare pušil“, jo vrezal proti domu. V Golobovi krčmi v Špitaliču, mimo katere se je peljal, so sedeli ravno nekateri Špitalički fantje, ki so zaradi svoje miroljubnosti in poštenosti še zmiraj bili na dobrem glasu. Ti le so prepevali slovenske pesmi med njimi tudi Ipavčevega „Slovenca“ (Slovenec sem itd.) Ko veselo slovensko popevanje čuje, se mu razžali „potajčana“ duša in stopi prav z medenim pogledom v sobo, začne tam fante zmerjati in nje in slovensčino psovati. Ti so en čas gledali, ker poznajo, kako kilav ptič da je, ko pa jim je vendar presedati začelo, so ga prijeli, prav dobro požakali, potem pa s hlapcem vred na zrak postavili. Pač za nemškutarijo v Špitalički, vse skoz narodni fari ni mesta ni tal.

Od sv. Ilja pod Turjakom. Preteklo soboto t. j. 26. jul. se je tukaj vršila izvanredna slavnost. Preč. gospoda župnika Franc Klaužar in Ferdo Jan, katera sta nekda pri sv. Ilju kaplanovala, obhajala sta skupaj slovesno 25letnico. Vreme je bilo prav lepo; strel možnarjev je daleč po okolici naznanjal veseli dan. Dasiravno je bila sobota in ljudje prav veliko dela imajo, se je vendar od vseh strani obilno ljudstva zbralo; kar spričuje, da sta preč. gosp. jubilanta pri svojih ovčicah jako priljubljena. Ker v farni cerkvi orglje popravlja, je bilo sv. opravilo pri podružnici sv. Lenarta. Cerkev je bila vseskozi napolnjena, tako, da jih je moralo veliko zunaj stati. Pred sv. opravilom stopi č. g. župnik J. Ev. Košar na prižnico ter razloži zbranemu ljudstvu v prav lepih in jedrnatih besedah pomen te slovesnosti in tako s svojim krasnim govorom poslušalce do arca gane. Slovesno sv. mašo je imel preč. g. jubilant Ferdo Jan, kateremu sta stregla dva sosednja č. gg. župnika. Po dokončani cerkveni slovesnosti so se dotični č. gosp. duhovniki zbrali k obedu, pri katerem je bilo prav veselo in so se vrstile lepe napitnice. Ljubi Bog pa naj preč. gosp. jubilantoma milost podeli, da bi krepka in zdrava doživela zlato sv. mešo.

V.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Presvitli cesar podali se bodo v prihodnjem mesecu v Gastinske toplice na Solnograškem, kjer bodo cesarja Viljema obiskali. — Ministerski predsednik, grof Taaffe podal se je na svoja posestva v Ellisehau. — V novem drž. zboru je 353 poslancev. Mej poslanci je 48 uradnikov, 22 profesorjev, 24 duhovnikov, 19 obrtnikov, 3 bankirji, 4 trgovci, 8 notarjev, 21 odvetnikov, 7 zdravnikov, 1 lekar, 3 uredniki, 1 inženir, 120 grajščakov, 41 posestnikov, 6 zasebnikov, 2 tiskarja, 1 stav-